

บรรณาธิการแถลง

ในระยะ 4 – 5 ปีที่ผ่านมาเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าปัญหาทางเศรษฐกิจของไทยเผชิญอยู่ได้ขยายตัวและรุนแรงยิ่งขึ้น นักเศรษฐศาสตร์และผู้กำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจได้ใช้ความพยายามที่จะอธิบายให้ประชาชนเข้าใจว่าสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาดังกล่าว เป็นสาเหตุมาจากต่างประเทศ ได้แก่ ราคาน้ำมันเพิ่มขึ้น ภาวะเงินเฟ้อรุนแรงขึ้น ราคาสินค้านำเข้าเพิ่มขึ้น และวิกฤติการณ์ทางการเงินในต่างประเทศ เป็นต้น ลงท้ายก็กล่าวว่ไทยไม่มีทางหลีกเลี่ยงปัญหาดังกล่าวได้

วารสารพัฒนาบริหารศาสตร์ เล่มที่ 2 ปี 2523 จึงเป็นความพยายามที่ค่อนข้างประสบความสำเร็จน้อยที่จะให้โอกาสนักเศรษฐศาสตร์และผู้กำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจทั้งทางตรงและทางอ้อมของไทยได้ใช้ทฤษฎีและแนวความคิดทางค้ำเศรษฐศาสตร์เป็นเครื่องมือ (Tool) ในการวิเคราะห์ปัญหาทางเศรษฐกิจในสาขาต่าง ๆ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยวิเคราะห์ถึงสาเหตุสำคัญ ๆ ที่ทำให้เกิดปัญหา พร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการหรือนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยวิธีการจัดเนื้อเรื่อง (Theme) ของวารสารให้เกี่ยวข้องกับปัญหาและนโยบายทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

นักเศรษฐศาสตร์และผู้กำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจในระดับชาติของไทยกำลังถูกวิพากษ์วิจารณ์ในประเด็นที่สำคัญ 2 ประการ คือ ประการแรก เป็นการวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับการใช้ทฤษฎีและแนวความคิดทางค้ำเศรษฐศาสตร์ซึ่งได้ร่ำเรียนมาจากประเทศตะวันตกที่ก้าวหน้าแล้ว หรือเรียกกันตามภาษาของตำราบางเล่มว่าทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ตะวันตก ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ตะวันตกเคยถูกตั้งคำถามในประเทศที่กำลังพัฒนา 2 คำถาม คือ (1) คำถามเกี่ยวกับความสมจริงของทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ เนื่องจากสร้างจากภาวะแวดล้อมทางค้ำสังคมสถาบันและลำดับขั้นของการพัฒนา แตกต่างกันระหว่างประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศที่กำลังพัฒนา (Realism) และ (2) คำถามเกี่ยวกับความสอดคล้องของทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ต่อ

ภาวะและลักษณะของปัญหาที่ปรากฏในประเทศที่กำลังพัฒนา (Relevance) ประการที่สอง เป็นข้อวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับค่านิยมและอคติส่วนบุคคล (Value judgement and bias) ของ ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ตะวันตก และของนักเศรษฐศาสตร์รวมทั้งผู้กำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้เนื่องจากทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ตะวันตกได้ถูกวิพากษ์วิจารณ์ทั้งได้กล่าวมาแล้ว ส่วนทางด้าน นักเศรษฐศาสตร์และผู้กำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจชาวไทยก็ต้องยอมรับความจริงกันว่า มีแนว ความคิดเฉพาะเรื่อง แนวความคิดทั่วไป รวมทั้งปรัชญาและความเชื่อของตนในลักษณะที่ติด อยู่กับตัวและในลักษณะที่แตกต่างกัน การเลือกใช้ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์เพื่อเป็นเครื่องมือใน การวิเคราะห์และการให้ข้อเสนอแนะทางด้านการบริหารหรือนโยบายในการแก้ไขปัญหา จึง หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องใช้ค่านิยมและอคติส่วนบุคคล รวมอยู่ในฐานะที่นักเศรษฐศาสตร์และ ผู้กำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจเป็นปุถุชนธรรมดาเหมือนกับประชาชนทั่วไป

การใช้ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ตะวันตกเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ปัญหาและกำหนด นโยบายทางเศรษฐกิจเริ่มมีแนวโน้มสวนทางกับความต้องการและความเป็นจริงของสังคม เช่น สังคมไทยมีความรู้สึกและต้องการบริโภคอุปโภคสินค้าและบริการในราคาที่คิดผลกำไรจาก การผลิตและการจำหน่ายแต่พอสมควร ให้เหมาะสมกับการครองชีพและรายได้ของประชาชน ทั่วไป แต่นักเศรษฐศาสตร์และผู้กำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจกลับเสนอแนะให้มีการพิจารณา ปรับราคาสินค้าและบริการที่จำเป็นแก่การครองชีพเพิ่มขึ้น โดยไม่มีมาตรการอื่น ๆ ให้ ความช่วยเหลือแก่ผู้มีรายได้น้อยและผู้มีรายได้น้อยประจำ มีการใช้มาตรการปรับราคาเพิ่มขึ้นเพื่อ แก้ไขภาวะตลาดมืด แต่ในขณะเดียวกันการปรับราคาสินค้าดังกล่าวก็จะเกิดความเดือดร้อน ในรูปของค่าครองชีพเพิ่มขึ้น ถึงแม้ว่าสินค้าจะมีขายในราคาแพงซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์แก่ ผู้ซื้อจำนวนหนึ่ง แต่ผู้บริโภคจำนวนมากจะเกิดความเดือดร้อน เนื่องจากไม่สามารถซื้อสินค้า ดังกล่าวได้เพราะสาเหตุที่มีรายได้น้อย นักเศรษฐศาสตร์และผู้กำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจใน ระดับชาติ จึงถูกมองจากสังคมว่าเป็นผู้ที่ทำให้เกิดภาวะราคาสินค้าแพงและค่าครองชีพเพิ่มขึ้น นักเศรษฐศาสตร์และผู้กำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจในระดับที่ปรึกษาควรจะเผชิญกับการเพ่งเล็ง ในลักษณะดังกล่าวจากสังคมอีกต่อไป

ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ตะวันตก นักเศรษฐศาสตร์และผู้กำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจจึงถูกท้าทายอย่างรุนแรงเท่าที่ประวัติศาสตร์สามารถจะจารึกไว้ได้ การหลีกเลี่ยงและการหลบหนีปัญหาทางเศรษฐกิจชั่วคราวและถาวรไม่สามารถที่จะกระทำได้นักเศรษฐศาสตร์และผู้กำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจของประเทศไทยไม่สามารถอาศัยเวลาและข้ออ้างอื่นใดเพื่อให้ตนเองอยู่รอดเหมือนกับที่เคยกระทำมาแล้วในอดีต การเผชิญกับปัญหาทางเศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบันจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องมีการพิจารณาและปรับปรุงทั้งทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ตะวันตก ตัวของนักเศรษฐศาสตร์และผู้กำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจ

วารสารพัฒนาบริหารศาสตร์ฉบับนี้ได้รับความร่วมมือด้วยดีจากบรรดานักเศรษฐศาสตร์และผู้มีส่วนในการกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจทั้งทางตรงและทางอ้อมจากสถาบันต่าง ๆ โดยพยายามที่จะใช้ความรู้ทางวิชาการ ทำการวิเคราะห์และเสนอแนะมาตรการหรือนโยบายทางเศรษฐกิจที่เหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจที่กำลังเผชิญอยู่ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ปัญหาทางเศรษฐกิจดังกล่าวดูเหมือนจะเริ่มจากปัจจัยที่สำคัญปัจจัยเดียวคือการที่ราคาน้ำมันชนิดต่าง ๆ เพิ่มขึ้นในต่างประเทศ และในขณะเดียวกันไทยเรายังไม่มีนโยบายรวมทั้งขาดความสามารถในการปรับตัวของภาวะเศรษฐกิจและสังคมภายในประเทศที่เหมาะสม ความยุ่งยากทั้งหลายจึงเกิดขึ้น สิ่งที่สำคัญสำหรับประเทศไทยในปัจจุบันนี้ได้แก่ การพิจารณาและการกำหนดนโยบายทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมภายในประเทศให้เหมาะสมและนำเอาไปปฏิบัติเพื่อที่จะเปลี่ยนแปลงและปรับตัวให้สอดคล้องและทันกับการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจโลก

กองบรรณาธิการวารสารพัฒนาบริหารศาสตร์ขอขอบคุณผู้เขียน ในคอลัมน์ต่าง ๆ สมาชิกวารสาร รวมทั้งผู้ที่ให้ความช่วยเหลือวารสารในต่าง ๆ ทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

สมนึก แต่งเจริญ